

KUOPIO

KUOPION KAUPUNGINKIRJASTON JA
KUOPION KAUPUNGIN
VARHAISKASVATUKSEN JA ESIOPETUKSEN
YHTEISTYÖSUUNNITELMA

YHTEISTYÖSUUNNITELMAN TAVOITTEET

Tällä suunnitelmalla sovitaan Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja kirjaston yhteistyöstä. Varhaiskasvatuksella viitataan tässä suunnitelmassa kaikkiin varhaiskasvatuksen toimintamuotoihin: päiväkotitoimintaan, perhepäivähoitoon ja avoimeen varhaiskasvatustoimintaan. Yhteistyösuunnitelma perustuu kirjastolakiin (1492/2016 1–20§), varhaiskasvatukseenlakiin (540/2018 7§), varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2022) sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2014). Yhteistyön avulla kirjasto toteuttaa lain määrittelemiä tehtäviään. Varhaiskasvatus ja esiopetus saavat tukea varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen tavoitteiden toteutumiseen.

Yhteistyösuunnitelma edistää tasa-arvon toteutumista Kuopion kaupungissa. Tavoitteena on, että kaikilla varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistuvilla lapsilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet kirjaston palveluihin sekä monilukutaidon tukeen. Monialainen yhteistyö rikastaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen oppimisympäristöjä.

VASTUUT

Tämän suunnitelman toteutumisesta vastaavat lasten ja nuorten kirjastopalveluiden päällikkö sekä varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö. Käytännön yhteistyötä toteuttaa kukin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja kirjaston työntekijä omien vastualueidensa mukaisesti.

Suunnitelman perusteella laaditun yhteistyösuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain. Suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Tätä työtä koordinoi kirjasto.

MINIMITASO

Valitaan vuosittain vähintään kolme yhteistyömuotoa; yksi 0–3 –vuotiaille, yksi 4–5 –vuotiaille ja yksi esiopetukseen. Lisäksi varhaiskasvatus- tai esiopetusryhmät sitoutuvat vähintään yhteen omatoimiseen kirjastokäyntiin niin, että jokainen lapsi saa mahdollisuuden vieraila ryhmänsä kanssa kirjastossa vähintään kerran toimintakaudessa. Minimitason lisäksi voidaan toteuttaa muitakin yhteistyömuotoja kulloistenkin resurssien mukaan.

SUUNNITELMAN LÄPÄISEVÄT TAVOITTEET

Suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt tehtävät sekä laaja-alaisen osaamisen osa-alueet. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävänä on lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien vahvistaminen, kielellisten identiteettien kehittäminen, lastenkirjallisuuden monipuolinen käyttö, monilukutaidon edistäminen sekä laaja-alaisen osaamisen kehittäminen. Suunnitelman avulla toteutetaan myös mm. seuraavia Suomen kirjastolain kirjastolle antamia tehtäviä: lukemisen ja kirjallisuuden edistäminen, tietopalvelun tarjoaminen sekä tiedonhankinnan, tiedonkäytön ja monipuolisen lukutaidon ohjaus ja tuki.

TAVOITTEET JA ESIMERKKITOTEUTUKSIA IKÄRYHMITTÄIN

TAVOITTEET 0–3-VUOTIAILLE

Pohja monipuoliselle lukutaidolle luodaan jo varhaislapsuudessa. Kirjasto ja varhaiskasvatus pyrkivät yhdessä herättämään lasten kiinnostusta kirjoihin ja lukemiseen. Kirjasto tarjoaa varhaiskasvatuksen käyttöön lasten ikäkaudelle sopivaa kirjallisuutta.

ESIMERKKITOTEUTUKSIA

YHTEISÖKORTIT

Kirjasto tarjoaa varhaiskasvatusryhmän käyttöön yhteisökortin. Yhteisökortilla voidaan lainata kirjastosta aineistoja koko varhaiskasvatusryhmän tarpeisiin. Yhteisökortilla tulee olla nimetty vastuhenkilö ja hänen edustamansa organisaation yhteystiedot. Yhteisökortilla lainattu kirjastoaineisto on tarkoitettu kyseisen yhteisön käyttöön yhteisön tiloissa. Yhteisökortilla ei saa lainata kirjastoaineistoa henkilökohtaiseen käyttöön.

AINEISTOPAKETIT

Kirjastot kokoavat lainattavia aineistopaketteja varhaiskasvatusryhmän toivomista aiheista ja teemoista. Kirjasto tarjoaa myös mahdollisuuden tilata maksutta vieraskielistä aineistoa Monikielisestä kirjastosta. Aineistopaketit voi noutaa joko kirjastosta tai sopia kirjastoauton kanssa pakeitin toimittamisesta tietyille kirjastoauton pysäkeille.

TAVOITTEET 4-5 -VUOTIAILLE

Kirjasto ja varhaiskasvatus pyrkivät tukemaan lasten monilukutaidon kehittymistä. Lasten kirjastomyönteistä asennetta herätetään omatoimisella vierailulla kirjaston tiloihin. Kirjaston henkilökunta jalkautuu varhaiskasvatuksen järjestämiin tilaisuuksiin, osallistuu niihin etänä tai tuottaa materiaaleja tilaisuuksissa käytettäväksi.

ESIMERKKITOTEUTUKSIA

SATUTUOKIOT

Satutuokiot järjestetään kirjaston tiloissa tai etänä. Satutuokioissa luetaan erilaisia tarinoita, runoja ja loruja.

YHTEISÖKORTIT

Kirjasto tarjoaa varhaiskasvatusryhmän käyttöön yhteisökortin. Yhteisökortilla voidaan lainata kirjastosta aineistoja koko varhaiskasvatusryhmän tarpeisiin. Yhteisökortilla tulee olla nimetty vastuhenkilö ja edustamansa organisaation yhteystiedot. Yhteisökortilla lainattu kirjastoaineisto on tarkoitettu kyseisen yhteisön käyttöön yhteisön tiloissa. Yhteisökortilla ei saa lainata kirjastoaineistoa henkilökohtaiseen käyttöön.

AINEISTOPAKETIT

Kirjastot kokoavat lainattavia aineistopaketteja varhaiskasvatusryhmän toivomista aiheista ja teemoista. Kirjasto tarjoaa myös mahdollisuuden tilata maksutta vieraskielistä aineistoa Monikielisestä kirjastosta. Aineistopaketit voi noutaa joko kirjastosta tai sopia kirjastoauton kanssa pakeitin toimittamisesta tietyille kirjastoauton pysäkeille.

TAVOITTEET ESIOPETUKSEEN

Kirjasto on ensimmäisiä julkisia palveluja, joita lapset oppivat itsenäisesti käyttämään. Esiopetusvuonna lapset tutustuvat ohjatulla kirjastokäynnillä kirjaston tilaan, aineistoihin ja palveluihin ja oppivat toimimaan kirjastossa, lainaamaan ja palauttamaan. Kirjasto tukee esiopetusta monilukutaidon ja tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämisessä.

ESIMERKKITOTEUTUKSIA

SATUTUOKIOT

Satutuokiot järjestetään kirjaston tiloissa tai etänä. Satutuokioissa luetaan erilaisia tarinoita, runoja ja loruja.

YHTEISÖKORTIT

Kirjasto tarjoaa varhaiskasvatusryhmän käyttöön yhteisökortin. Yhteisökortilla voidaan lainata kirjastosta aineistoja koko varhaiskasvatusryhmän tarpeisiin. Yhteisökortilla tulee olla nimetty vastuhenkilö ja edustamansa organisaation yhteystiedot. Yhteisökortilla lainattu kirjastoaineisto on tarkoitettu kyseisen yhteisön käyttöön yhteisön tiloissa. Yhteisökortilla ei saa lainata kirjastoaineistoa henkilökohtaiseen käyttöön.

AINEISTOPAKETIT

Kirjastot kokoavat lainattavia aineistopaketteja varhaiskasvatusryhmän toivomista aiheista ja teemoista. Kirjasto tarjoaa myös mahdollisuuden tilata maksutta vieraskielistä aineistoa Monikielisestä kirjastosta. Aineistopaketit voi noutaa joko kirjastosta tai sopia kirjastoauton kanssa pakeitin toimittamisesta tietyille kirjastoauton pysäkeille.

ESIMERKKEJÄ KIRJASTON, VARHAISKASVATUKSEN JA ESIOPETUKSEN YHTEISTYÖMUODOISTA

Alle on koottu esimerkkejä yhteistyömuodoista, joita kirjasto, varhaiskasvatus ja esiopetus voivat resurssiensa puitteissa toteuttaa edellä esitellyn minimitason lisäksi.

AINEISTOPAKETIT

Kirjasto voi koota lainattavia aineistopaketteja varhaiskasvatus- tai esiopetusryhmän toivomista aiheista ja teemoista, tai tehdä valmiiksi mietittyjä paketteja.

KIRJALEIKKI

Kirjaleikissä tutustutaan kirjallisuuteen, kirjastoon ja sen toimintaan leikinomaisesti ja toiminnallisesti.

KIRJASTOAUTO

Kirjastoauto palvelee varhaiskasvatusyksiköitä, joiden läheisyydessä ei ole muuta kirjaston toimipistettä.

KIRJASTONKÄYTÖN OPASTUS

Kirjastonkäytön opastusta annetaan ohjattujen kirjastokäyntien yhteydessä. Opastukseen sisältyy tutustumista kirjastossa toimimiseen, tiloihin, kokoelmiin ja palveluihin. Käynnin yksityiskohdista sovitaan yhdessä kirjaston, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen työntekijöiden kanssa.

KIRJASTO TILANTARJOAJANA

Kirjasto tarjoaa tilat oppimisympäristönä, näyttely- ja esiintymistilana, oleskelutilana ja tapahtumapaikkana, johon kaikilla ihmisillä on lain puitteissa oikeus. Yhteyshenkilöt tiedottavat aktiivisesti kirjaston varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle tarjoamista palveluista ja tapahtumista.

KIRJAVINKKAUS

Kirjavinkkaus ja aineiston esittely houkuttelevat kirjojen pariin ja herättelevät lukuhaluja. Kirjavinkkauksen voi pitää joko kirjaston henkilökunta tai esimerkiksi sanataideohjaaja, jolta kirjasto ostaa palvelun. Vinkkauksia voidaan järjestää sekä paikan päällä kirjastossa että etänä.

KIRJAVINKKILISTAT VANHEMMILLE

Kirjasto voi koota eri-ikäisille lapsille sopivia tai vanhemmuuteen liittyviä kirjavinkkilistoja, jotka voidaan jakaa varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa olevien lasten vanhemmille.

KIRJAVINKKILISTAT VARHAISKASVATUKSEN TYÖNTEKIJÖILLE

Kirjasto voi etsiä ja tarjota varhaiskasvatuksen henkilöstölle ammattikirjallisuutta ja koota eri-ikäisille lapsille tai erilaisiin aihepiiriin sopivia kirjavinkkilistoja.

LUKUKAMPANJAT, HANKKEET JA TAPAHTUMAT

Kirjastolla, varhaiskasvatuksella ja esiopetuksella voi olla erilaisia yhteisiä lukukampanjoita ja hankkeita. Yhteiset kampanjat, hankkeet ja teemapäivät voivat olla valtakunnallisia, kunnallisia tai paikallisia.

MEDIALUKUTAIDOT-TYÖPAJA

Työpajassa kehitetään lasten mediataitoja ja tutustutaan erilaisiin mediasisältöihin.

MONIKIELINEN AINEISTO

Kirjaston kautta on mahdollisuus tilata maksutta vieraskielistä aineistoa Monikielisestä kirjastosta. Monikielisen kirjaston aineisto koostuu kirjoista, musiikista, elokuvista ja aikakauslehdistä.

OHJATUT KIRJASTOKÄYNNIT

Kirjasto voi tarjota ohjattuja kirjastokäyntejä. Käynnit voivat sisältää kirjaston palveluiden ja tilojen esittelyä, vinkkausta, kirjastonkäytön ja tiedonhaun ohjausta tai erilaista työpajatyöskentelyä. Myös muunlaisia ohjattuja käyntejä voidaan yhdessä varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen työntekijän kanssa suunnitellen sopia.

OMATOIMISET RYHMÄKÄYNNIT

Ryhmät voivat tulla omatoimiselle kirjastokäynnille kirjastoon. Kirjastokäyntejä on hyvä valmistella etukäteen varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa. Varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen työntekijät ovat mukana käynnillä.

SATUTUOKIOT

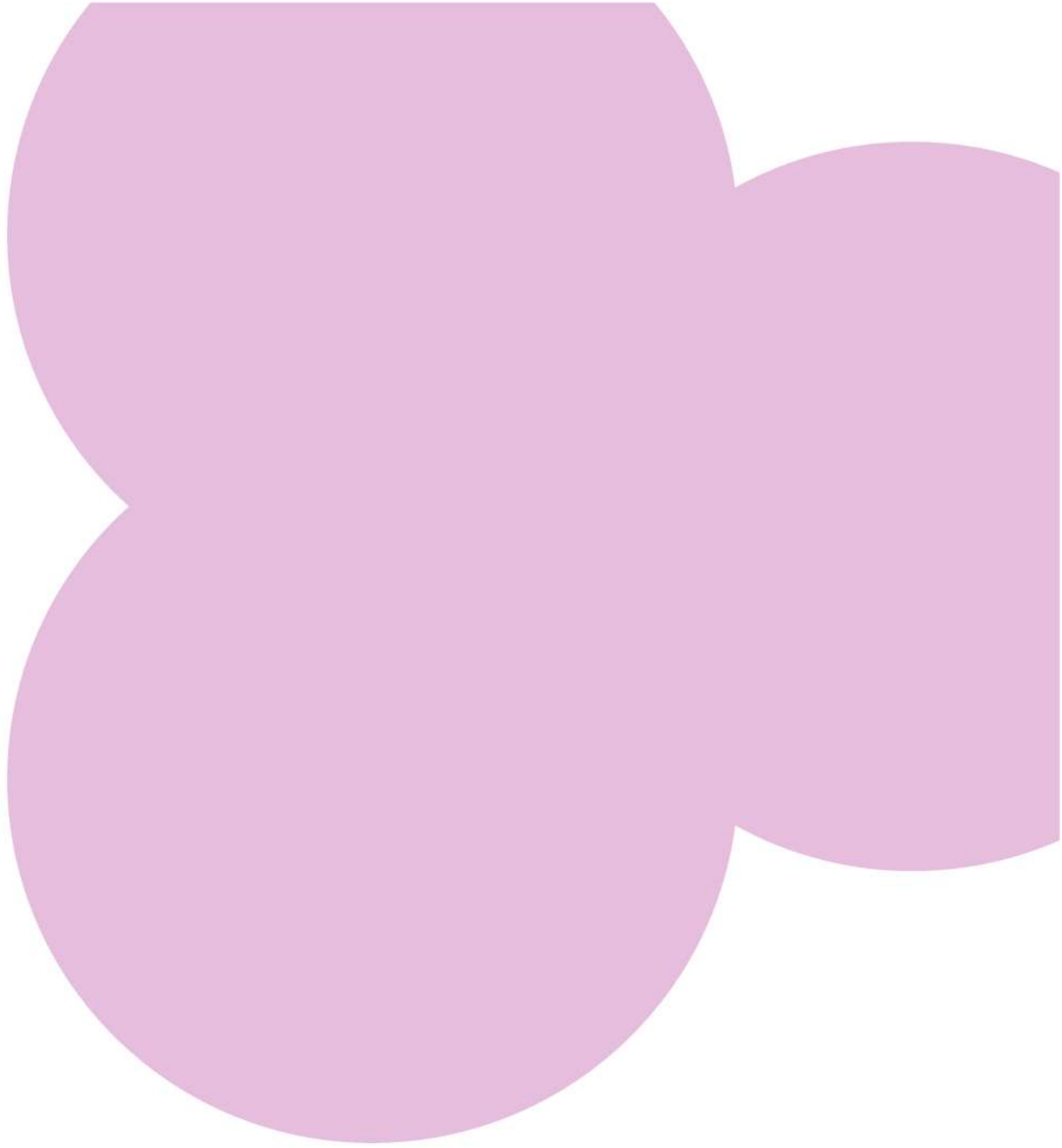
Kirjasto voi järjestää varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmille satutuokioita. Satutuokiot voidaan toteuttaa myös etänä, jolloin vierailua voivat samalla kertaa seurata useat eri ryhmät. Vierailuun valmistautumisesta sovitaan etukäteen. Satutuokiot voivat olla esimerkiksi toiminnallisia tai mediasatutuokioita.

TYÖPAJAT

Kirjasto, varhaiskasvatus ja esiopetus voivat suunnitella ja toteuttaa yhdessä esimerkiksi ohjelmoinnin alkeisiin perehdyttäviä Beebot- tai teemallisia Lego-työpajoja.

YHTEISÖKORTTI

Kirjasto tarjoaa varhaiskasvatusryhmän käyttöön yhteisökortin. Yhteisökortilla voidaan lainata kirjastosta aineistoja koko varhaiskasvatusryhmän tarpeisiin. Yhteisökortilla tulee olla nimetty vastuhenkilö ja edustamansa organisaation yhteystiedot. Yhteisökortilla lainattu kirjastoaineisto on tarkoitettu kyseisen yhteisön käyttöön yhteisön tiloissa. Yhteisökortilla ei saa lainata kirjastoaineistoa henkilökohtaiseen käyttöön.

KUOPIO.

www.kuopio.fi